

Gråspurv (*Passer d. domesticus* (L.)). Meget alm. ynglefugl.

Skovspurv (*Passer m. montanus* (L.)). Alm. ynglefugl; den sås ved mange gårde og huse, men dog langt fra så hyppig som Gråspurven.

Grønirisk (*Chloris c. chloris* (L.)). 1 fanget 9. jan. 1951, ellers ikke alm. om vinteren. I yngletiden er den set og hørt bl. a. i Hvidbjerg anlæg, Søndbjerg præstegård, Helleris have, og der yngler sikkert flere par, selvom ingen redefund foreligger.

Stillits (*Carduelis c. carduelis* (L.)). 16/8—10/10 1945 blev set flere småflokke ø. for Hvidbjerg. 31. marts 1946: 1 set ved Egebjerg. 14. april 1947: 1 par ved Hvidbjerg by (E. T. P.). — Selv har jeg ikke set den, hvilket bestyrker min formodning om, at den er meget ustadig i sin forekomst.

Tornirisk (*Carduelis c. cannabina* (L.)). Om foråret træffes den alm. i småflokke og parvis fra sidst i marts til først i maj. Fundet ynglende flere steder i havehække, tjørnekrat og yngre plantager. Om efteråret ses den ofte parvis og i småflokke langs vejene til hen i oktober.

Bogfinke (*Fringilla c. coelebs* L.). Alm. hele året rundt. Den talrigeste sangfugl i haver og plantager. En del redefund.

Bomlærke (*Emberiza c. calandra* L.). Om vinteren opholdt den sig i småflokke omkring beboede steder og sås ofte siddende i træerne ved gårdene. Ret alm. ynglefugl. Den syntes at være mindre alm. på Thyholm end i egne syd for Limfjorden.

Gulspurv (*Emberiza c. citrinella* L.). Sås året rundt langs veje, i markhegn og plantager. Flere redefund.

MINDRE MEDDELELSER

Nogle fugleagttagelser på Sejerø.

Under et ophold på Sejerø 24.—27. maj 1951 havde jeg, bortset fra almindeligheder, flere ornithologiske småoplevelser, som jeg synes fortjener omtale.

Der var ikke er eneste Skade, men enkelte Gråkrager (*Corvus corone cornix* L.), hvis reder dog var plyndrede. Hunner eller måske unge hanner af Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus* (L.)) og Broget Fluesnapper (*Muscicapa hypoleuca* (Pall.)) sås påfaldende ofte, formentlig et udtryk for disses sene træk. 25. maj sås på marken nær Skagelsehuk en flok på 30-40 Nordlig Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi* Billberg) afvekslende gående og lettende over marken med tydelig østlig bevægelsestendens. Mange, men ikke alle, var voksne hanner uden øjestríbe. Solsort (*Turdus merula* L.) var almindelig,

men der hørtes ikke en eneste Sangdrossel. Mursejlere (*Apus apus* (L.)), hvoraf jeg havde set de første 3 i Hellerup d. 10. maj, fløj om aftenen i Sejerby omkring kirketårnet, som de søgte ind i, og hvor graveren, hr. ARNE HANSEN, de følgende morgener viste mig 1-2 ude af stand til at lette fra klokkerummets gulv. 27. maj var det regn og jævn østlig blæst, der d. 28. tog til og drejede om i sydøst, så at jeg ikke kunde komme fra øen. Fra "Skansen" ved øens sydøstspids så jeg d. 27. ca. 50 Mursejlere flyve forbi udover "Knoben" og videre i østlig retning lavt over vandet, så længe de kunne øjnes i kikkerten. Derefter var Mursejlere forsvundet fra kirken (breve af 7. juli fra hr. ARNE HANSEN, der havde været med ved "Skansen"). 1 Hvepsevåge (*Pernis apivorus* (L.)) sås af fyrpersonalet 25. maj og senere 1 af mig passere fyret kl. ca. 17. Gravænder (*Tadorna tadorna* L.) var overordentligt almindelig ved kysterne. Sejerøboerne graver, ligesom efter sigende fanøboerne reder til dem; undertiden et stykke inde fra kysten, f. eks. i en høj. Den gravede gang går først et stykke lige ind, drejer derefter vinkelret til siden; og bunden af denne sidegren, hvor reden er, kan inspiceres fra oven, idet den blot er dækket af sten eller lign.

Tejster (*Cepphus grylle* (L.)) sås på nordøstkysten ved hullerne øverst i Skrænterne og i havet ud derfor dels syd for Skagelsehuk (øst for Skagelsebjærg) i den nordlige del og dels vest for Lindehoved i den sydlige del. Sidstnævnte sted var nogle reder tilgængelige, så æggene sås. Derimod så jeg ingen Tejster ved de huller, der er ved Skelbjærg ca. 1 km sydøst for Kongstrup, og hvor de holdt til, da ACHTON FRIIS og JOHANNES LARSEN besøgte Sejerø (ifølge "De Danskes Øer"). Mange steder f. eks. i tejkolonien ved Lindehoved var der i lignende huller Stære (*Sturnus vulgaris* L.) med unger.

Rødben (*Tringa totanus* (L.)) var der kun et sted, nemlig et par nær sydspidsen; men til gengæld var Strandskade (*Haematopus ostralegus* L.) ganske overordentlig almindelig og ynglede selv på marker midt inde på Øen. Også Viben (*Vanellus vanellus* (L.)) sås jævnlig med unger. To Mudderkliirer (*Actitis hypoleucos* (L.)) sås ved stranden ved fyret.

Stormmåge (*Larus canus* L.) ynglede flere steder; og rederne lå også opad de ret stejle græsklædte skrænter (f. eks. ved

Eskebjærg), ligesom på Samsø, Ærø og andre steder. Derimod så jeg ikke en eneste Hættemåge. AXEL M. HEMMINGSEN.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba* L.) som Gøgens (*Cuculus canorus* L.) vært på Bornholm.

I en anmeldelse af W. MAKATSCH: Der Brutparasitismus der Kuckusksvögel imødegår B. LÖPPENTHIN forfatterens påstand om, at Hvid Vipstjert skulle være en af Gøgens hovedværter i Danmark, med en oplysning om at "antallet af kendte danske gøgeæg fra reder af sidstnævnte art (Hvid Vipstjert) når neppe meget over den halve snes, om så højt". (D.O.F.T. 31 p. 171).

I Danmark er det altså sjældent, at Hvid Vipstjert optræder som Gøgens vært. Derfor meddelte jeg, at jeg d. 18. juli 1930 og de følgende par uger havde set en udfløjet gøgeunge blive fodret af et par Hvide Vipstjerte ved Gudhjem, Bornholm. (D.O.F.T. 33).

18. aug. 1951 iagttog jeg igen en udfløjet gøgeunge, der blev fodret af Hvid Vipstjert; denne gang på Hammershus' ruin, altså atter på Bornholm.

Materialet er naturligvis for spinkelt til at man kan slutte, at der skulle gælde noget særligt for de bornholmske gøge. På den anden side har jeg i den forløbne snes somre aldrig iagttaget andre gøgeunger end netop disse to, skønt jeg har opholdt mig på en gøgelokalitet, og til trods for at de to unger, jeg har set, dominerede hele landskabet med deres karakteristiske stemme og åbenlyse adfærd. Man skulle således vanskeligt kunne have undgået at observere eventuelle gøgeunger med deres værter hvad enten så disse måtte være Hvid Vipstjert eller andre arter.

Disse negative iagttagelser får derfor de to eneste Gøge, begge med Hvid Vipstjert som vært, til at veje forholdsvis tungt, statistisk set. De to bornholmske Vipstjerte udgør (efter LÖPPENTHIN) en femtedel eller mere af samtlige tidligere kendte danske Hvid Vipstjert-værter.

PER SYLVEST.

Et par usædvanlige iagttagelser af Gøg (*Cuculus c. canorus* L.).

En gøgeunge blev i sommeren 1950 udruget og opfodt af et par Stære (*Sturnus v. vulgaris* L.) på Kettinge elektricitets-

værk på Østlolland. Reden fandtes i et jernrør ca. 15 cm i diameter, som var anbragt vandret i murværket og med hele rørets tværsnit som indgang.

Da jeg 12. juni 1951 kom cyklende gennem Kartoffe ved Saks Købing, så jeg en Gøg (*Cuculus c. canorus* L.) flyve op fra grøfttekanten og sætte sig på en ledning stærkt generet af et par Tornsangere (*Sylvia c. communis* Lath.). Den havde noget stort i næbbet, og da jeg kom nærmere, så jeg, at det var en lille, nøgen fugleunge. Da jeg standsede for nærmere at iagttage fænomenet, blev Gøgen skræmt og fløj ind mellem nogle store buske i en have medbringende fugleungen. Kan det tænkes, at Gøgen lejlighedsvis æder små fugleunger, eller at den rydder reder for små unger for at tvinge forældrene til at lægge om og derved skaffe mulighed for at få anbragt gøgeæg?

LINDHARD HANSEN.

Sortspætte (*Dryocopus m. martius* (L.)) som trækgest.

Under en tur i Ravnholm skov d. 2. dec. 1951 hørte jeg nogle ejendommelige skrig, som ved nærmere undersøgelse viste sig at stamme fra en Sortspætte (*Dryocopus m. martius* (L.)). Under sin flugt, der ligner andre spætters, udstødte den nogle lange skrig, som kunne høres vidt omkring; forøvrigt synes den meget stor under flugten.

EW. CHRISTIANSEN.

Nogle fugleiagttagelser ved Køge.

Høgesanger (*Sylvia nisoria* (Bechst.)). Denne fugl er kun een gang af mig konstateret som ynglefugl ved Køge. D. 17. 7. 1949 sås en Høgesanger made en unge i Sandmarksskoven på en lokalitet, hvor der også var Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio* L.).

Topmejsse (*Parus cristatus* L.). Et eksemplar blev set i Åshøjskoven d. 25. 2. 1951, men blev ikke set siden.

Sortmejsse (*Parus ater* L.). I vinteren 1950-51 var den ualmindelig talrig i skovene.

Stor Tornskade (*Lanius excubitor* L.). D. 8. 4. 1951 sås en Stor Tornskade opholde sig i Åshøjskovens østlige del. Den fløj op, da jeg sprang af cyklen. Een sås de to følgende dage i nærheden.

JØRGEN W. HANSEN.

Sortkrage (*Corvus c. corone* L.) i København.

En Sortkrage (*Corvus c. corone* L.) og 5 Gråkrager (*Corvus corone cornix* L.) i flok iagttoges 10. december 1951 ved 10-tiden i Fælledparken ved hjørnet af Serridslevvej-Jagtvej. Næbformen sås tydeligt, så forveksling med Råge er udelukket. Fuglene var tavse.

MATHIAS THOMSEN.

Knopsvaner (*Cygnus olor* (Gm.)) på Fyn.

I de sidste 3 år har der i det flade vand ud for Løgismose skov hver forår fra januar til april opholdt sig svaner i stedse stigende tal; sidste år var der ca. 24 stk. I 1951 så jeg for første gang, at et par var blevet tilbage. De fik udruget 5 unger, der så vidt mig bekendt klarede alle efterstræbelser til de hen mod høst forsvandt.

C. CHRISTFORT.

Fugleagttagelser fra Færøerne.

Den 20. november 1951 så jeg i min Have 2 Silkehaler (*Bombycilla garrulus* (L.)). Fuglene var slet ikke sky, så der blev god lejlighed til at iagttage dem på ganske nært hold. Men iøvrigt standsede de ikke ret længe i haven og — i modsætning til andre vintergæster — de gjorde ikke indtryk af at være kommet der for at fouragere. Det så nærmest ud, som var de på træk, men de fløj kun videre et ret kort stykke ad gangen; bevægelsesretningen syntes at være stik nord.

Det er første gang, jeg har set Silkehaler på Færøerne, og i den nylig udkomne færøske Fuglebog nævnes de ikke.

Som sædvanligt på denne årstid kan jeg for tiden (beg. af nov.) se både Munk (*Sylvia atricapilla* (L.)) og Rødhals (*Erithacus rubecula* (L.)) i min have. Der kan næppe være tvivl om, at disse fugle efterhånden omkommer som følge af mangel på føde.

Stenvendere (*Arenaria interpres* (L.)) er der mange af for tiden, man kan se dem i flokke på 50-100. I det hele taget synes der for hvert år at blive flere af disse trækfugle, mens man nogle år tilbage i tiden kun så dem i småflokke fjernt fra huse, findes de nu midt inde i bygden, og det ser ud som om de lærer sig at fouragere af Stærerne, som man ofte kan se dem sammen med ude på markerne. På ganske samme måde som Stærerne kan man se dem hugge næbbet ned i græsset for at

søge efter orme. Gråspurve (*Passer domesticus* (L.)) antal bliver stadig større.

HERLUF THOMSEN.

ANMELDELSER

N. TINBERGEN: *The Study of the Instinct*. (XII + 228 pp., 130 figg.). Oxford University Press, Amen House, London E. C. 4, 1951. Pris: 25 s.

En fortrinlig lære- og håndbog for enhver, der interesserer sig for dyrenes livsvaner. Såvel lavere som højere dyr er behandlet, og som man vil forvente findes talrige interessante træk fra fuglenes liv; de meddeles spredt i teksten, hvor de passer naturligt ind i helheden. Bogens forskellige hovedafsnit behandler bl. a. ethologi, dyrenes opførsel som reaktion på indre og ydre irritanter, udvikling af det enkelte individs væremåde og en lang række almene tanker, alt underbygget ved eksperimenter, som forf. dels refererer efter andre, dels selv har foretaget. Ved illustrationer gives f. eks. en Strandskade og en Grågås, der forsøger at ruge på kæpmeæssige attrapper af æg. Kyllingehønen reagerer kraftigt på en pibende kylling, den kan høre, men ikke se; derimod er den ligeglad med kyllingen, hvis denne sidder under en glasklokke, så den kan se, men ikke høre den. I det sidste afsnit, om udvikling af dyrenes væremåde, nævnes bl. a., at de fleste sangfugle hopper på jorden; men lærker og pibere, der som voksne kan gå, gennemløber først et hoppende stadium (ref. efter LORENZ).

En righoldig bibliografi, forfatterindex og sagregister afslutter dette arbejde, som kan anbefales til enhver, der beskæftiger sig med studiet af dyrenes instinkthandlinger.

LØPP.

KURT BAUER und Dr. GERTH ROKITANSKY: *Verzeichnis der Vögel Österreichs*. (45 pp.). — *Burgenländische Forschungen* 14 (Arbeiten aus der biologischen Station, Neusiedler See, 4). Eisenstadt 1951.

Fortegnelsens omfang og plan svarer nogenlunde til D.O.F.'s fugleliste. I et forord omtales arbejdets tilblivelse, og en række vigtigere lokalfaunaer nævnes. Faunalisten omfatter 337 nummererede arter, hvori dog også er medtaget indførte former som Ædelfasan, Kongefasan og Vildkalkun. 6 af de omtalte arter findes uden nummer i den danske liste, 36 er ukendt fra Danmark. De sidste er for en stor del Alpefugle og sydøstlige sumpfugle, der yngler ved Neusiedler See. Lidt trykfejl hist og her kunde være undgået.

LØPP.

HEINRICH KIRCHNER: *Der Vogel im Fluge*. Ein Feldführer durch die Großvögel Mitteleuropas. 1. Lieferung, Schwäne und Gänse (14 pp., 5 farvetavler, 1 tekstfigur). Pris: DM. 7,50. 2. Lieferung, Gründelenten (10 pp., 1 farvetavle, 4 sorttavler, 2 tekstfigurer). Pris: DM. 6,00. — PAUL SCHÖPS, Frankfurt am Main, 1951.

1936 og 1938 udgav denne forf. 2 hefter med fortrinlige afbildninger af flyvende vadefugle; overtitlen på disse var også "Der Vogel im Fluge".